GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 22235
שם התלמיד/ה: _____

היסטוריה

שאלון 22235 (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.
פרק ראשון – מלחמת העולם השנייה והשואה – (1×50) – 50 נקודות
פרק שני – סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל – (1×50) – 50 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: 1. ספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה והשואה וספר הלימוד שאושר בנושא סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל. בספרים יכולים להיות תקופות או נושאים שסומנו באמצעות מדבקות (סימניות) הבולטות מן הספר, וכן קטעים שסומנו באמצעות מדגש (מרקר) או עיפרון, אך אין להשתמש בספרים שבהם הערות בכתב. 2. עותק מודפס של כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם".
שימו לב: בסעיפים שבהם יש להביא מקור מספר הלימוד, יש לכתוב את שם הספר, את שם ההוצאה לאור ואת מספר העמוד שבו נמצא המקור.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
נספח: לשאלה 1 (מקור מילולי וקריקטורה)

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 1–3. (50 נקודות)

1. מטרות המשטר הנאצי ומימושן (1933–1945)

(50 נקודות)

(ראו בנספח: מקור 1 – מדברי שר הפנים של גרמניה, ד"ר פריק, בטקס פתיחת האולימפיאדה בברלין., מקור 2 – קריקטורה מאת ג'ון הנרי אמשוויץ שפרסמה המועצה הבריטית האנטי־נאצית בבריטניה בשנת 1935)

מטרות המשטר הנאצי ומימושן (1933–1945)

א. בנספח לשאלה זו שני מקורות (1–2) שעוסקים באולימפיאדה שנערכה בברלין, גרמניה, בשנת 1936.
– על פי מה שלמדתם, מה היו המטרות של התעמולה במשטר הנאצי? הסבירו איזו מטרה באה לידי ביטוי במקור 1.
– מהי העמדה בנוגע לעריכת האולימפיאדה בברלין, שבאה לידי ביטוי במקור 2? הסבירו סיבה אחת להבדל בין עמדה זו ובין העמדה שבאה לידי ביטוי במקור 1. בתשובתכם התייחסו לאחד ממאפייני המקור האלה: סוג המקור, יוצר המקור, המקום שבו פורסם המקור.

(25 נקודות)

ב. – אֵילו מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית באים לידי ביטוי במדיניות "הסדר החדש" של הנאצים?
– הסבירו כיצד קידמה מדיניות "הסדר החדש" את מימוש העקרונות האלה בשטחים שכבשה גרמניה במהלך מלחמת העולם השנייה. בססו את תשובתכם על מקור מספר הלימוד ועל שתי דוגמאות נוספות.

(25 נקודות)

2. הגטאות – מהישרדות למרד

(50 נקודות)

(ראו בנספח: קטע מקור מאת יצחק (אנטק) צוקרמן, ממנהיגי מרד גטו ורשה, ובו הוא מתאר פגישה שהשתתפו בה אנשי ציבור שונים בגטו עם תחילת האקציות ביולי 1942.)

הגטאות – מהישרדות למרד

א. הסבירו כיצד פעלו הנאצים בגטאות לשלילת המאפיינים האנושיים (דה־הומניזציה) של היהודים. בחרו במקור מספר הלימוד והסבירו כיצד המאמץ של היהודים בגטאות לשמור על אנושיות בא לידי ביטוי במקור זה.

(25 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

ב. לפניכם קטע מקור מאת יצחק (אנטק) צוקרמן, ממנהיגי מרד גטו ורשה, ובו הוא מתאר פגישה שהשתתפו בה אנשי ציבור שונים בגטו עם תחילת האקציות ביולי 1942.
– במה עסק הדיון המתואר בקטע המקור? כיצד נימק כל צד בדיון את עמדתו?
– על פי מה שלמדתם, הסבירו את הנסיבות (התנאים) שהובילו להחלטה לצאת למרד בגטו ורשה באפריל 1943.
(25 נקודות)

3. גרמניה הנאצית והמדינות הכבושות

(50 נקודות)
(ראו בנספח: קטע מקור מאת חוקרת השואה לני יחיל, ובו היא עוסקת ביחס של האוכלוסייה כלפי היהודים בארצות הכיבוש הנאצי.)

גרמניה הנאצית והמדינות הכבושות

א. ההיסטוריון, הסופר והפילוסוף האיטלקי אומברטו אקו טוען בספרו "הפשיזם הנצחי" כי למשטרים טוטליטריים־פשיסטיים (ובהם המשטר הנאצי) יש מאפיינים דומים. לפניכם כמה מן המאפיינים האלה:

- אי־הסכמה (עם המשטר) פירושה בגידה.
- ניצול והחמרה (הגברה) של הפחד הטבעי מן השונה.
- האויב חזק מדי וחלש מדי בעת ובעונה אחת.
- החיים הם מלחמה קבועה, חייב להתרחש קרב סופי שאחריו תשלוט התנועה (המפלגה) בעולם.
- לאזרחים יחידים אין זכויות, המנהיג מתיימר להיות הפרשן שלהם.

– בחרו בשניים מן המאפיינים האלה, והסבירו איזה עיקרון באידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי בכל אחד מהם.
– הציגו שתי פעולות שנקט המשטר הנאצי בשנים 1933–1945 כדי לממש אחד מן העקרונות שכתבתם עליהם.
(25 נקודות)

ב. לפניכם קטע מקור מאת חוקרת השואה לני יחיל, ובו היא עוסקת ביחס של האוכלוסייה כלפי היהודים בארצות הכיבוש הנאצי.
– הציגו שלושה מן התנאים ו/או הגורמים שהשפיעו, לטענת החוקרת, על היחס של האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים בארצות הכיבוש הנאצי.
– על פי מה שלמדתם, הסבירו את ההשפעה של אחד מן התנאים ו/או הגורמים שהצגתם על אחד מדפוסי ההתייחסות של האוכלוסייה המקומית: עזרה והצלה, עמידה מן הצד, שיתוף פעולה.
(25 נקודות)

פרק שני – סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל

ענו על אחת מן השאלות 4–7. (50 נקודות)

---

4. תהליך הדה־קולוניזציה וגורל היהודים בארצות האסלאם

(50 נקודות)

(ראו בנספח: טבלה המציגה נתונים על האוכלוסייה היהודית בארצות האסלאם בשנים 1948, 1966 ו־1969.)

תהליך הדה־קולוניזציה וגורל היהודים בארצות האסלאם

א. הציגו שלושה גורמים מתחומים שונים לתהליך הדה־קולוניזציה.

מהו לדעתכם הגורם העיקרי שהביא לתהליך זה? נמקו את תשובתכם.

(23 נקודות)

ב. לפניכם טבלה המציגה נתונים על האוכלוסייה היהודית בארצות האסלאם בשנים 1948, 1966 ו־1969.

– תארו את המגמה (השינוי) המוצגת בטבלה. בססו את תשובתכם על דוגמאות של שלוש ארצות.

– על פי מה שלמדתם, הסבירו שלושה גורמים שהובילו למגמה זו.

(27 נקודות)

5. עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים

(50 נקודות)

(ראו בנספח: קטע מן השיר "שרלייה"* מאת חוה אלברשטיין.)

עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים

א. הסבירו שלושה גורמים לעלייה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים של המאה ה־20.

בתשובתכם התייחסו גם לעלייה מארצות האסלאם וגם לעלייה מאירופה.

בחרו במקור מספר הלימוד, והסבירו כיצד בא לידי ביטוי במקור זה אחד מן הגורמים לעלייה זו.

(23 נקודות)

ב. לפניכם קטע מן השיר "שרלייה"* מאת חוה אלברשטיין.

– הנסיבות (התנאים) בשנים הראשונות להקמת המדינה השפיעו על מדיניות קליטת העולים.

על פי מה שלמדתם, הסבירו טענה זו ובססו אותה על שלוש עובדות היסטוריות.

– הסבירו את ההשפעה של מדיניות "כור ההיתוך" על העולים באמצעות שתי דוגמאות מקטע השיר.

(27 נקודות)

6. מלחמת ששת הימים (1967)

(50 נקודות)

(ראו בנספח: קטע מקור משיחה שנערכה זמן קצר לאחר מלחמת ששת הימים עם לוחמים מן התנועה הקיבוצית שהשתתפו במלחמה.)

מלחמת ששת הימים (1967)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

א. לפניכם קטע מקור משיחה שנערכה זמן קצר לאחר מלחמת ששת הימים עם לוחמים מן התנועה הקיבוצית שהשתתפו במלחמה.
– כיצד התחושות שרווחו בציבור הישראלי בתקופה שקדמה למלחמת ששת הימים (תקופת ההמתנה) באות לידי ביטוי בקטע המקור? בססו את תשובתכם על שלוש דוגמאות מן המקור.
– על פי מה שלמדתם, הסבירו שלושה מן הגורמים לתחושות אלה.
(25 נקודות)

ב. הסבירו את הפער בין התחושות שרווחו בציבור הישראלי לפני מלחמת ששת הימים ובין התחושות שרווחו בציבור הישראלי אחרי המלחמה. בססו את הסברכם על מהלכי המלחמה ועל תוצאותיה.
(25 נקודות)

7. מלחמת יום הכיפורים (1973)

(50 נקודות)
(ראו בנספח: קטע מקור ממאמר של חוסיין חרידי, דיפלומט מצרי, ובו הוא מתאר את זיכרונותיו מן המלחמה (אוקטובר 1973), כשהיה קצין צעיר בצבא המצרי.)

מלחמת יום הכיפורים (1973)

א. לפניכם קטע מקור ממאמר של חוסיין חרידי, דיפלומט מצרי, ובו הוא מתאר את זיכרונותיו מן המלחמה (אוקטובר 1973), כשהיה קצין צעיר בצבא המצרי.
– הסבירו כיצד המטרות שרצתה מצרים להשיג ביציאה למלחמה באות לידי ביטוי בקטע המקור.
– על פי מה שלמדתם, האם הושגו מטרות אלה? נמקו את תשובתכם באמצעות שתי עובדות היסטוריות.
(25 נקודות)

ב. הסבירו את הפער בין ההישגים הצבאיים של ישראל במלחמת יום הכיפורים ובין התחושות הקשות בציבור הישראלי אחרי המלחמה. בססו את הסברכם על שלוש עובדות היסטוריות.
(25 נקודות)

נספח – המקורות

מקור 1 – מדברי שר הפנים של גרמניה, ד"ר פריק, בטקס פתיחת האולימפיאדה בברלין.

המשחקים האולימפיים הם חגיגה של הנאה ואופטימיות. מתכנסים בהם צעירי העולם כולו. אני משוכנע שצעירים אלה יבטאו בצורה הטובה ביותר את ההבנה ושיתוף הפעולה בדרכי שלום בין האומות. רוח הספורטיביות היא רוח האבירות וההערכה להישגים. אומות נכבדות המכבדות זו את זו הן ההבטחה החזקה ביותר לשיתוף פעולה בדרכי שלום.

(The XIth Olympic games Berlin, 1936, official report, המשחקים האולימפיים ה־11, ברלין, 1936, דיווח רשמי)

מקור 2 – קריקטורה מאת ג'ון הנרי אמשוויץ שפרסמה המועצה הבריטית האנטי־נאצית בבריטניה בשנת 1935

[כרזה בשחור־לבן. בראשה הכותרת OLYMPIC GAMES IN BERLIN! (תווית: "המשחקים האולימפיים בברלין!"). משמאל צועדים ספורטאים – אחד עם מחבט טניס, אחד עם כדור – ועל זרועותיהם סרטים עם צלב קרס; הם מצדיעים במועל יד ודורסים דמות שרועה על הקרקע שעליה כתוב THE OLYMPIC SPIRIT (תווית: "הרוח האולימפית"). מימין, מאחורי סורגים שמתחתם השלט CONCENTRATION CAMP (תווית: "מחנה ריכוז"), כלואות דמויות שעליהן כתוב: CATHOLIC (תווית: "קתולי"), JEW (תווית: "יהודי"), TRADE UNIONIST (תווית: "חבר איגוד העובדים"), NON POLITICAL SPORTSMAN (תווית: "ספורטאי לא־פוליטי"). בפינה הימנית התחתונה גדם עץ כרות שעליו כתוב SPORT (תווית: "ספורט"), ונעוץ בו גרזן שעליו כתוב NAZI JUSTICE (תווית: "צדק בסגנון נאצי").

בתחתית הכרזה הכיתוב: "Only those can be victors in the Third Reich who have mastered the National Socialist ideology." "Times" – July 25th, 1935. (תווית: "רק מי שהתמחה באידאולוגיה הנאצית יכול להיות מנצח ברייך השלישי". טיימס, 25 ביולי, 1935).

Cartoon by J. H. AMSHEWITZ, R.B.A. · Published by THE BRITISH NON-SECTARIAN ANTI-NAZI COUNCIL To Champion Human Rights.]

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

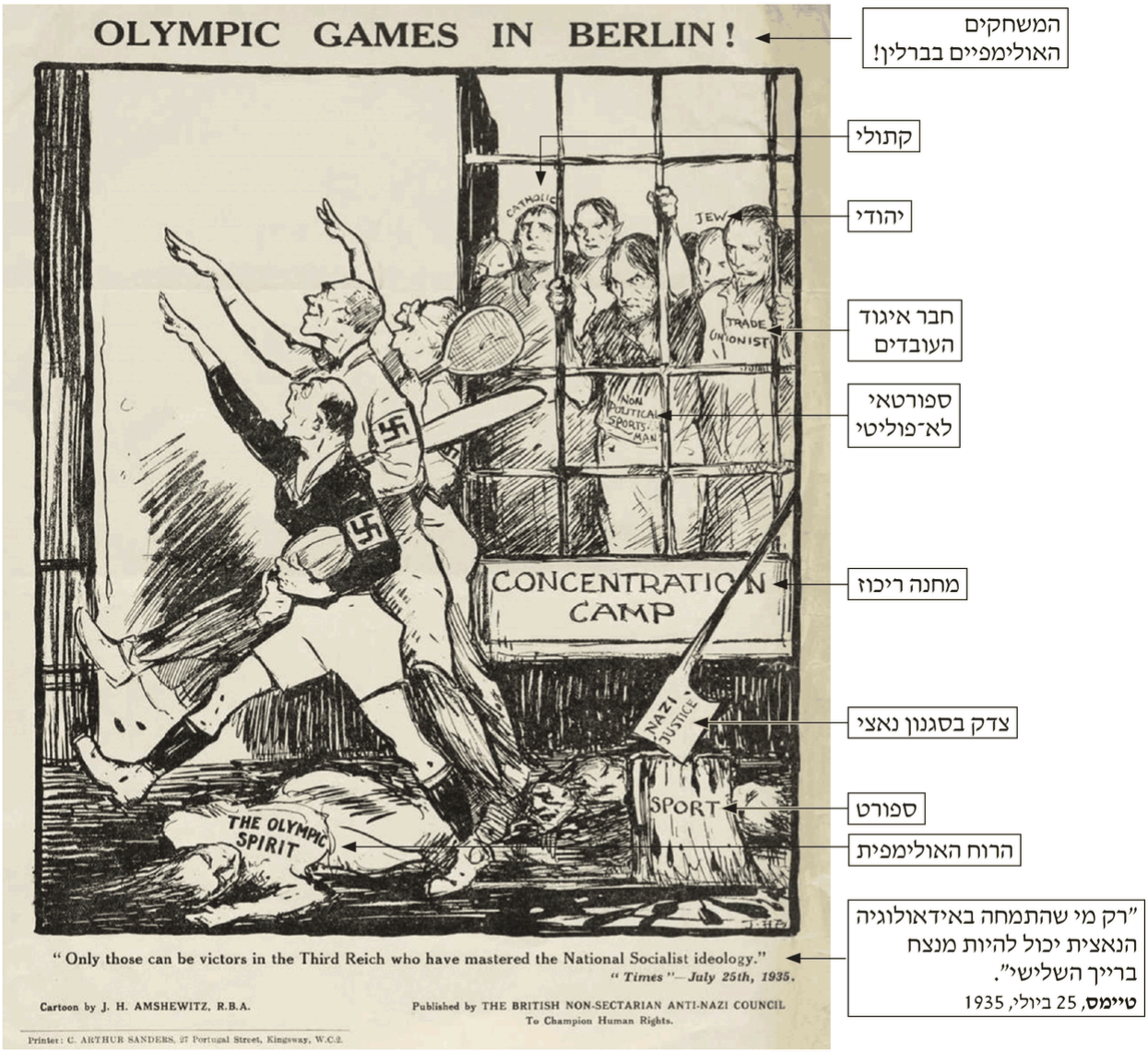

(poster published by British Non–Sectarian Anti–Nazi Council in 1935, by **Wikimedia Commons**)

(poster published by British Non–Sectarian Anti–Nazi Council in 1935, by Wikimedia Commons)

קטע מקור מאת יצחק (אנטק) צוקרמן, ממנהיגי מרד גטו ורשה, ובו הוא מתאר פגישה שהשתתפו בה אנשי ציבור שונים בגטו עם תחילת האקציות ביולי 1942.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

הישיבה התקיימה בימים הראשונים של האקצייה [גירוש מן הגטו], ואני זוכר מן הישיבה הזאת את קירשנבוים, סאק, שיפר, גיטרמן, גוז'יק וכן רינגלבלום וברמן. ...וכבר בתחילת הדיון הזה התברר שיש תהום [פער] בין הגישות... ראשית, התחילו להתייחס לשאלה מה ניתן לעשות. האם להתגונן? והצגת הבעיה בצורה זו מחייבת התייחסות. שיפר, למשל, סיפר כי יש לו מידע שמדובר עכשיו בהוצאת 80 אלף יהודים בלבד! הוא דיבר על אחריות היסטורית: נכון, אמר, אפשר שאנשים אלה יוצאו להורג, אבל האם מותר לסכן את חיי כל היהודים האחרים? שיפר ידע לדבר יפה. הוא אמר שיש בחיי היהודים תקופות של השלמה וגם תקופות של עמידה על הנפש [שמירה על החיים]. התקופה הזאת, לדעתו, היא לא תקופה של עמידה. אנו חלשים ואין לנו ברירה אלא לקבל את הדין.

מה בעצם דרשתי באותה ישיבה? ראשית כול, ההתייחסות לעשייה. ומה הצעתי? לא היה לי הרבה להציע. הצעתי שאלה שיושבים בישיבה הזאת וחבריהם, הפרנסים [ראשי הקהילה] של הציבור (היינו מסוגלים לכנס כמה מאות יהודים) יצאו להפגנה ברחובות הגטו עם הסיסמה: "טרבלינקה זה מוות"! אדרבה, שיופיעו הגרמנים ויהרגו אותנו. רציתי שהיהודים יראו את הדם ברחובות ורשה, לא בטרבלינקה. ...זה היה כיוון המחשבה שלי. אני הסברתי כך: לפנינו אין ברירות. העולם לא שומע, לא יודע; עזרה מפולנים אין; אם אין אנו מסוגלים להציל - לפחות שהיהודים ידעו! ...

למרבה הצער, לא נעשו אז הדברים שצריך היה לעשותם.

חזרתי מן הישיבה הזאת בהכרה שהעמקנו עוד יותר לשקוע אל התהום.

(י' צוקרמן, שבע השנים ההן 1939–1946, הוצאת הקיבוץ המאוחד ובית לוחמי הגטאות, 1990, עמ' 167–168)

קטע מקור מאת חוקרת השואה לני יחיל, ובו היא עוסקת ביחס של האוכלוסייה כלפי היהודים בארצות הכיבוש הנאצי.

יחסי היהודים עִם העַם המארח [האוכלוסייה המקומית] היו בדרך כלל תוצאת התפתחויות של מאות בשנים - לחיוב ולשלילה... גם מצבו הפנימי של העם המארח, כלכלתו, מבנהו החברתי, מורשתו הרוחנית, יחסי החוץ שלו בכלל ולגרמניה הנאצית בפרט - כל אלה היו פרי של התפתחויות היסטוריות שנתנו את תוצאותיהן בשעת המשבר.

אין צורך לומר כי כל ארץ הייתה תלויה במצבה הגאוגרפי ובתנאיה הטבעיים. ...תנאים אלה והאינטרסים המיוחדים שהיו לגרמנים בכל מקום ומקום ...בנישול האוכלוסייה המקומית, בניצולה, בידידותה - כל אלה קבעו את צורת השלטון הגרמני במקום, את מטרותיו ואת דרכיו. ולאחרונה - מצב המלחמה, ידו של מי הייתה, או נדמה היה שהייתה, על העליונה [הצד המנצח בשלב זה] - כל זה עלול היה להחיש או להאט את תהליך ההשמדה ועוד יותר לקבוע את התנהגות האוכלוסייה המקומית.

(ל' יחיל, "העמידה היהודית – אספקלריא לקיום היהודי", בתוך: בימי שואה ופקודה, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה, יח' 11, עמ' 6)

טבלה המציגה נתונים על האוכלוסייה היהודית בארצות האסלאם בשנים 1948, 1966 ו־1969.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

ארץ | שנת 1948 | שנת 1966 | שנת 1969

מרוקו | 250,000 | 70,000 | 50,000

אלג'יריה | 130,000 | 3,000 | 1,500

תוניסיה | 85,000 | 23,000 | 10,000

לוב | 40,000 | 6,000 | 100

מצרים (וסודן) | 70,000 | 25,000 | 1,000

עירק | 125,000 | 6,000 | 2,500

תימן | 45,000 | 2,000 | [ריק]

סוריה | 27,000* | 4,000 | 4,000

איראן | 90,000 | 80,000 | 80,000

לבנון | [ריק] | 6,000 | 1,000

עדן | 8,700 | 400 | [ריק]

אפגניסטן | 5,000 | 800 | 800

טורקייה | 80,000 | 40,000 | 39,000

סך הכול | 955,700 | 266,200 | 189,900

- כולל לבנון

(על פי ח' סעדון [עורך], בגלוי ובסתר, מכון בן־צבי, תש"ס, עמ' 13)

קטע מן השיר "שרלייה"* מאת חוה אלברשטיין.

[בשאלון מודפס כאן קטע מן השיר. בשל זכויות יוצרים הקטע אינו מועתק כאן – עיינו בשאלון המקורי.]
תוכן הקטע בקצרה: הדוברת, שהייתה אז ילדה, מתארת את הגעתם של עולים באונייה ואת עמידתם המותשת והשותקת מול השער של מחנה הקליטה "שער העלייה"*. העולים, שבאו לבושים בבגדי חורף כבדים, מתאכזבים: הובטחה להם ארץ חמה, אבל בחורף הגשם והרוח פוגעים במגורים, המים חודרים פנימה והכול נרטב, ורק הדוברת הקטנה נרדמת מתחת למטרייה. בשעות הפנאי הם מתכנסים ליד הרדיו ומאזינים בסתר, כמו אנשים בגלות, לתחנת השידור של הסוכנות **בשפות ארצות מוצאם, ונהנים להבין כל מילה ולשיר את השירים המוכרים. בבוקר הם חוזרים אל העברית, שבעיניהם היא שפה זרה, קרה וקשה לביטוי. הדוברת מספרת שתוכניותיהם של העולים לא התגשמו, שהם נאלצו להחליף מקצוע ולשנות את שמותיהם, ושהם מייפים את זיכרונותיהם מארץ המוצא ומספרים על בתים עשירים ומפוארים שהשאירו שם, ספק אמת ספק דמיון.**

- "שרלייה" הוא הכינוי של "שער העלייה", מחנה לקליטת עולים שהיה בחיפה.

תחנת שידור של הסוכנות היהודית ששידרה בשפות שונות ליהודים ברחבי העולם.

(מתוך האלבום "מהגרים", סי־בי־אס, 1986)

קטע מקור משיחה שנערכה זמן קצר לאחר מלחמת ששת הימים עם לוחמים מן התנועה הקיבוצית שהשתתפו במלחמה.

דוד: התוכל להבהיר את מרכיבי הרגשתך לפני המלחמה?

אשר: זאת הייתה הרגשה מורכבת. מצד אחד ידעת שהבית בסכנה, ושהתותחים הירדניים מגיעים עד תל אביב... ושחיל האוויר המצרי והערבי חזק מאוד. חשבנו שעד שיחסלו אותם, הם יספיקו לגרום נזק רב. והייתה הרגשה, מבחינה זו, אתה ידעת והרגשת שאתה מגן על הבית. והייתה לי הרגשה שעומדת לפרוץ המלחמה. וזאת הרגשה לא נעימה... הסתכלתי על המקלטים, הסתכלתי על הילדים... הסתכלתי על החפירות החדשות [תעלות מגן] שנעשו. פשוט היה קשה לבטא במילים את הדאגה שהייתה למה שיהיה פה בבית. לכן הייתה הרגשה כבדה מאוד. הייתה לי הרגשה שהרבה מהחברָה... כאילו לא יודעים עוד כלום, שקוראים עיתונות ושמתפלפלים [דנים] על כל מיני עניינים ושהם לא יודעים שהדבר הגדול והנורא הזה עומד להתרחש.

(א' שפירא [עורך], שיח לוחמים: פרקי הקשבה והתבוננות, הוצאת קבוצת חברים צעירים מהתנועה הקיבוצית, 1967, עמ' 29)

קטע מקור ממאמר של חוסיין חרידי, דיפלומט מצרי, ובו הוא מתאר את זיכרונותיו מן המלחמה (אוקטובר 1973), כשהיה קצין צעיר בצבא המצרי.

שקט מוזר ירד על המִפְקָדות הצבאיות והעמדות ליד כביש סואץ בשבועות האחרונים ועל מחסום צבאי ידוע המכונה במפה "ארבעה קילומטרים וחצי" על פי מיקומו. הרגשנו שעומד לקרות משהו גדול ומשמעותי יותר משיכולנו לדמיין, אבל לא יכולנו לקלוט מה זה יכול להיות.

שבת, 6 באוקטובר 1973, היה יום רגיל מנקודת המבט של השגרה הצבאית היומית שלנו, אבל התחושה של אירוע מתקרב המשיכה לרחף באוויר סביבנו. תחושה זו נמשכה עד השעה 13:30, כאשר שירות השידור המצרי פרסם הודעה שלפיה הישראלים תקפו את העמדות שלנו באל־זעפרנה בים האדום. אנחנו, קצינים צעירים, כפי שהיינו באותה עת, אמרנו למפקד שלנו שהגיע הזמן להגיב ושעלינו לתקוף את הכוחות הישראליים הפרוסים בגדה המזרחית של תעלת סואץ ולנקוט פעולה צבאית נחרצת נגד עמדותיהם. המפקד הסתכל עלינו ברוגע, דבר שהפתיע אותנו, ובארשת פנים מוזרה אמר לנו להיות "סבלניים". שוחררנו כעבור עשר דקות. השעה הייתה 13:40 ב־6 באוקטובר.

עשרים דקות לאחר מכן הגיעה ההודעה שכולנו חיכינו וקיווינו לה - שחיל האוויר המצרי ויחידות התותחנים של הארמייה השנייה והשלישית המצרית לאורך התעלה החלו להפגיז את העמדות הישראליות בסיני ואת הביצורים הישראליים לאורך קו בר־לב. כששמענו את החדשות, שמחנו שסוף־סוף התחלנו להגיב על התקפות ישראל. עד לרגע זה, לא הבנו שהמלחמה החלה. אבל בשעה 14:30, או לאחר 30 דקות של הפגזה עזה של העמדות הישראליות והביצורים והמערכים הטקטיים העמוקים בסיני, הגיעו החדשות שחיכינו להן במשך שש השנים האחרונות מאז מלחמת יוני 1967.

הצבא המצרי החל את ההסתערות על תעלת סואץ.

אין מילים שיכולות לתאר את השמחה וההתרוממות שחווינו, כשאנו, קצינים צעירים, הבנו שסוף־סוף נשחרר את סיני מהישראלים ומצרים תנקום את נקמתה, כפי שהובטח שש שנים קודם לכן.

(מתורגם ומעובד על פי ח' חרידי, "היום הארוך ביותר של מצרים", אהראם און ליין, 5 באוקטובר 2023)

כל הבגרויות בהיסטוריה עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/history